

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาการปรับตัวและสภาพจิตของนิสิตโควต้ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควต้ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน ความตัวแปรเพศ ชั้นปี และวิชาเอก

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตโควต้ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน ทั้งหมดจำนวน 204 คนที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งตามลักษณะของเครื่องมือออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของนิสิตโควตาคัดแก่อันดับปี เพศ อายุ ภูมิลำเนา วิชาเอก อาชีพของบิดา-มารดา รายได้เฉลี่ยของครอบครัว สถานภาพของบิดา-มารดา และที่พักของนิสิตในปัจจุบัน

ชุดที่ 2 เป็นแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของนิสิตโควตาคาซึ่งเป็นปัญหาและความต้องการระคับบกคิของผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกันประสบอยู่เสมอ ประกอบด้วยปัญหาการปรับตัว 11 ด้าน ในแต่ละด้านแบ่งปัญหาออกเป็น 20 ข้อ รวมปัญหาการปรับตัวทั้งสิ้น 220 ข้อซึ่งสุภาพรรณ ใจตรงจรส ได้แปลและเรียบเรียงมาจากแบบสำรวจปัญหาการปรับตัว (Mooney Problem Check List : College Form, 1950) และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับ

เท่ากับ .983 (สุภาพรณ โคตรจรัส 2524)

แบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของนิสิต ประกอบด้วย

1. ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย (Health and Physical Development, HPD) มีรายการปัญหาทางสุขภาพ และการยอมรับพัฒนาการทางร่างกายของคน เช่นสุขภาพไม่ดี ไม่แข็งแรงเท่าที่ควร ปวดศีรษะบ่อย ๆ มีโรคประจำตัว ไม่พอใจในรูปร่างที่เป็นอยู่มีความต้องการทางร่างกายทำให้หงุดหงิดรำคาญ

2. ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย (Finances, Living Conditions and Employment, FLE) มีรายการปัญหาทางเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ เช่นอยากมีเงินไว้ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่าเดิม ครอบครัวมีปัญหาด้านการเงิน ต้องทำงานเพื่อจะได้เงินมาใช้จ่ายส่วนตัว ไม่พอใจในที่พักอาศัยปัจจุบัน

3. ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ (Social and Recreational Activities, SRA) รายการปัญหาได้แก่ มีเวลาสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจน้อย ไม่ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้สึกประหม่าเมื่อพบผู้คน ชาคทักษะทางกีฬา มีโอกาสสังสรรค์หรือร่วมกิจกรรมทางสังคมน้อย

4. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social-Psychological Reactions, SPR) เป็นรายการปัญหาการปรับตัวทางสังคมและความสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่ความรู้สึกกระดากอายง่าย ไม่มีเพื่อนสนิทในมหาวิทยาลัยมักมีข้อถกเถียงโต้แย้งกับผู้อื่น หาผู้ที่จะปรึกษาด้วยได้ยาก ทำความผู้อื่นได้ง่าย

5. ด้านทางอารมณ์และส่วนตัว (Personal-Psychological Relations, PPR) รายการปัญหาประกอบไปด้วย มักเครียดอยู่เสมอมีความกังวลใจในสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ห่อหุ้มง่าย ใจลอย ชาคความเชื่อมั่นในตนเอง คิดอยากฆ่าตัวตาย

6. ด้านทางเพศ (Courtship, Sex and Marriage, CSM) รายการปัญหามักจะประกอบไปด้วย มีนิคกับเพื่อนต่างเพศน้อย ทางบ้าน ไม่ยอมรับเพื่อนต่างเพศ กลัวหาคู่ไม่ได้ ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับ

การแต่งงาน

7. ด้านบ้านและครอบครัว (House and Family, HF) รายการปัญหาประกอบไปด้วย บิดาและมารดาไม่ลงรอยกัน มีปัญหาเกี่ยวกับบิดาหรือมารดา ไม่มีบ้านที่แท้จริง เข้ากับสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ ต้องการความรักความเข้าใจ

8. ด้านศีลธรรมจรรยาและศาสนา (Morals and Religion, MR) รายการปัญหามักประกอบไปด้วย ความหมกมุ่นในศาสนาที่ยึดถือ สับสนปัญหาในด้านศีลธรรมและจรรยาบางประการ ต้องการมีปรัชญาของชีวิต ควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ มักจะยอมแพ้ต่อสิ่งล่อลวงใจง่าย

9. ด้านการเรียน (Adjustment to College Work, ACW) รายการปัญหาเกี่ยวกับ แรงจูงใจ นิสัย และทัศนคติทางการเรียน เช่น เรียนไม่เก่ง ไม่ทราบถึงวิธีการที่จะเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ พื้นความรู้ไม่ดี ในบางวิชา ไม่สนใจค้นคว้าหาความรู้อย่างจริงจัง

10. ด้านอนาคต : อาชีพและการศึกษา (The Future : Vocational and Educational, FVE) รายการปัญหาได้แก่ ต้องการที่จะออกไปประกอบอาชีพ สงสัยในคุณค่าของปริญญาบัตร ไม่แน่ใจว่าเรียนไปจะคุ้มค่าหรือไม่ มีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน

11. ด้านหลักสูตรและการสอน (Curriculum and Teaching Procedure, CTP) รายการปัญหาเกี่ยวกับบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย เช่น ไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอน อาจารย์ไม่สนใจ นิสิต มหาวิทยาลัยมีข้อขัดแย้งมากเกินไป กิจกรรมของมหาวิทยาลัยขาด การประสานงานที่ดี

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของกลุ่มอาการทางจิต 9 ด้านจำนวน 90 ข้อ ซึ่งละเอียด ชูประมูร ได้แปลและเรียบเรียง จาก เอส-ซี-แอล-90 (SCL-90) ของลีโอนาร์ค อาร์ดีโรกาติส และคณะ (Leonard R. Derogalio, Ronade S. Lipman and Line Gavi, 1973) และพรรณราย ทวีพระประภา ได้นำมาแก้ไขปรับปรุง ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .82 (วิชณี ชวีบุญจัน และคณะ, 2524)

แบบสอบถาม SCL-90 ประกอบด้วย

1. ด้านความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย (Somatization, SOMAT) ประกอบด้วยข้อความต่าง ๆ ที่จะสะท้อนให้เห็นปัญหาหรือความทุกข์ร้อนอันเนื่องมาจากการทำงานที่ผิดปกติของร่างกาย เช่น ปวดศีรษะ ปวดหลัง เป็นลม

2. ด้านการย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive-Compulsive, OBSES) ประกอบด้วยข้อความที่จะสะท้อนพฤติกรรมที่มาจากความคิดแบบพลัดดัน และการกระทำต่าง ๆ ที่รบกวนจิตใจ ซึ่งบุคคลผู้นั้นไม่ต้องการให้เกิดขึ้น แต่หลีกเลี่ยงไม่ได้ พฤติกรรมเหล่านั้นทำให้สูญเสียความสามารถในด้านสติปัญญาไป เช่น คั่งงานซ้ำ ๆ เพื่อแน่ใจว่าถูกต้อง ตรวจสอบงานที่ทําไปแล้วซ้ำแล้วซ้ำอีก

3. ด้านความรู้สึกไม่ชอบคิดคอกับผู้อื่น (Interpersonal Sensitivity, INTER) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกบงการของตนเอง ความรู้สึกว่าตนเองค้ำคองกว่าผู้อื่น นอกจากนี้แล้วยังมีความรู้สึกหมกหมุ่นกับความคิดของตนเองอย่างรุนแรง

4. ด้านซึมเศร้า (Depression, DEPRES) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงอารมณ์เศร้า รู้สึกสิ้นหวัง ท้อแท้ คิดฆ่าตัวตาย อาการเหล่านี้จะมีผลต่อการสูญเสียทางสติปัญญาด้วย

5. ด้านวิตกกังวล (Anxiety, ANXIE) ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลต่าง ๆ ที่สังเกตได้ เช่น ความกระวนกระวาย รู้สึกกลัว ประหม่า

6. ด้านก้าวร้าวชอบทำลาย (Hostility, HOSTI) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความโกรธ อารมณ์ หรือการกระทำที่เป็นลักษณะของความก้าวร้าว รวมทั้งความรู้สึกก้าวร้าว ชอบทำลาย ชอบโต้แย้ง หรือควบคุมอารมณ์ไม่ได้

7. ด้านความกลัวโรคนิ่วไม่มีเหตุผล (Phobic Anxiety, PHOBI) ประกอบด้วยข้อความที่สะท้อนให้เห็นกลุ่มอาการที่แสดงให้ทราบถึงความกลัวไม่ว่าจะเป็นบุคคล สถานที่หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งไม่มีเหตุผลที่ทำให้ต้องหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านั้น

8. ด้านความหวาดระแวง (Paranoid Ideation, PARAN) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความคิดในการโทษคนอื่น ความไม่เป็นมิตร ความ

หลงผิด ความหวาดระแวง

9. ด้านอาการทางจิต (Psychoticism, PSYCHO) ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงลักษณะความประพฤตินี้มีแนวโน้มของพฤติกรรมโรคจิต ซึ่งมีอาการตั้งแต่ยังไม่แสดงชัด เจนจนถึงอาการที่แสดงชัด เจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตโควตา ถึงรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของนิสิตโควตาทั้งหมด ichtet ให้ นิสิตตอบแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามมาดำเนินการ ichtet ให้ นิสิตโควตาตอบแบบสอบถาม ด้วยตนเอง เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2531 ถึงวันที่ 15 เมษายน 2532 ได้แบบสอบถามคืนมาครบเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์ จำนวน 204 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมากระทำขั้นตอน ดังนี้

1. สํารวจแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้ว คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์
2. นำแบบสอบถามชุดที่ 1 มาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. นำแบบสอบถามชุดที่ 2 มาหาจำนวน (N) ค่าร้อยละ (%) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทดสอบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรตามเพศ ชั้นปี ichtet ใช้ค่า "เอฟ" (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ichtet กำหนดค่าคะแนนแบบสอบถาม เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ทรัพย์สินประภา ได้นำมาแก้ไขปรับปรุงจนได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง .82 (วิธีนี้ ขวัญบุญจัน และคณะ 2523) ซึ่งแบ่งช่วงของปัญหาเป็น 3 ระดับ คือ เล็กน้อย ปานกลาง และมาก (คูในภาคผนวก) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณหาค่าร้อยละ (%) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) ทดสอบค่า "เอฟ" (F-test) หาค่าความแปรปรวนแบบจำแนก ทางเดียว (One-Way Classification analysis of variance) แล้วเปรียบเทียบการวิเคราะห์พหุคูณ (Multiple Comparison) โดยวิธี SNK (Student-Newman-Kuels) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอส-พี-เอส-เอ็กซ์ (SPSS^X-Statistical Package for the Social Science X) ของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย